

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3236/2019. (X. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 83/B. § (1) és (2) bekezdései, valamint a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 11. § (1) bekezdése, valamint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 73/B. §-a és a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet 4/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 83/B. § (1) és (2) bekezdései, valamint a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Knymt.) 11. § (1) bekezdése, valamint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tny. vhr.) 73/B. §-a és a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tbj. vhr.) 4/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességét, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezménybe (a továbbiakban: egyezmény) mint nemzetközi szerződésbe ütközését és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- [3] Hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, Q) cikk (2)–(3) bekezdése, a T) cikk (3) bekezdése, a II. cikk, a XIII. cikk (1)–(2) bekezdése, a XV. cikk (1)–(5) bekezdése és a XXIV. cikk sérelmére. Érvelt azzal is, hogy a kifogásolt szabályok az „Európai Unióról szerződés” és az „Európai Unió Alapjogi Chartája” egyes szabályaiba ütköznek.
- [4] 1.1. Utalt arra, hogy alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybíróság a 3061/2015. (IV. 10.) AB határozat, a 3112/2016. (VI. 3) AB határozat és a Tny. 83/B §-a alkotmányossága tárgyában hozott határozatának (19/B/2007. AB határozat) ismeretében terjeszti elő, mivel egyrészt meggyőződése, hogy az újabb panaszban felhozott jogi érvekkel együttesen értékelve, az Alkotmánybíróság hivatkozott határozataiban elutasított indítványok is új megvilágításba kerülnek, másrészt az Alkotmánybíróság a 2014. és 2015. években benyújtott alkotmányjogi panaszait nem teljes körűen vizsgálta, az alkotmánybírósági végzésekben egymással is ellentmondásban álló megállapítások vannak.
- [5] A 3061/2015. (IV. 10.) AB határozattal lezárt ügyben a Kúria az indítványozó mint felperes felülvizsgálati kérelme alapján járt el és kezdeményezte a Kúria előtt Mfv.III.10.133/2014. szám alatt folyamatban lévő perben a Knymt. 11. § (1) és (2) bekezdése vizsgálatát, az eljárás felfüggesztése mellett. Végzése szerint a felperes 2007. december 31-től szolgálati nyugdíjban részesült, ám a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság) szolgálati nyugdíját 2012. január 1-jétől a Knymt. 5. § (1) és (2) bekezdése alapján szolgálati járandóságként folyósította tovább. Az Igazgatóság 2012. december 7-én kelt határozatával az ellátás szüneteltetéséről döntött a Knymt. 11. § (1) bekezdése alapján: vagyis mivel a felperes jövedelme elérte a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 83/B. § (1) bekezdésében írt keretösszeget (a köte-

lező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát), 2012. december 1. és 31. között szüneteltette az ellátás folyósítását.

- [6] 1.2. A becsatolt iratok alapján megállapítható, hogy indítványra okot adó konkrét ügy tárgya szintén szolgálati járandóság folyósítása szüneteltetésének elrendelése (nyugdíjfolyósító igazgatóság 110/201531/2016. számú elsőfokú határozata, Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság 45-2/1622-2/2016. számú másodfokú határozata), azonban másik, a 2016. május 1-jétől december 31-ig terjedő időszakra. Az indítványozó társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatára irányuló keresetét a bíróság elutasította (Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 47.M.3025/2016/22.), az ítéletet a Kúria hatályában fenntartotta (Mfv.III.10.135/2018/5.). Az indítványozó szolgálati járandóságának folyósítását a Tny. – a Knymt. 11. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó – 83/B. § bekezdése alapján kell szüneteltetni a határozatok értelmében.
- [7] A Knymt. 11. § (1) bekezdése szerint a korhatár előtti ellátás és a szolgálati járandóság keresőtevékenység miatti szüneteltetésére a Tny. 83/B. § (1) és (2) bekezdését és 83/C. § (1), (2) és (4) bekezdését kell alkalmazni, azzal, hogy öregségi nyugdíj és nyugellátás alatt korhatár előtti ellátást és szolgálati járandóságot kell érteni.
- [8] A Tny. 83/B. § (1) bekezdése értelmében, ha az öregségi nyugdíjkorhatárt be nem töltött személy a tárgyévben biztosítással járó jogviszonyban áll, és az általa fizetendő nyugdíjjárulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát (a továbbiakban: éves keretösszeg), az éves keretösszeg elérését követő hónap első napjától az adott tárgyév december 31-ig, de legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig a nyugdíjfolyósító szervnek a nyugdíj folyósítását szüneteltetnie kell.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság tartalmi feltételeinek nem felel meg.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság a Knymt. rendelkezéseit a 23/2013. (IX. 25.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.) már vizsgálta, és a 3. § (2) bekezdés b) pontja, 4. § (1)–(4) bekezdései, 5. § (1)–(2) bekezdése, (3) bekezdés c) pontja és (4) bekezdése, valamint a 18. § (1) bekezdésében a „4. § (2) bekezdése szerinti csökkentés nélküli” szövegrésze alaptörvény-ellenességét nem állapította meg.
- [13] Az Alkotmánybíróság a Tny. 83/B. §-a alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítványt a 19/B/2007. AB határozattal (a továbbiakban: Abh2.) 2008. november 17-én már elbírálta, azt elutasította.
- [14] Az Alkotmánybíróság a Kúria által előterjesztett bírói kezdeményezés alapján hozott 3061/2015. (IV. 10.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh3.) elutasította a Knymt. 11. § (1)–(2) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére alapított indítványokat. Kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság az Abh3.-ban a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá való átalakítását, összegének csökkentését és a szüneteltetési szabályt együttes hatásában sem tartotta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközőnek, az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) által a *Markovics kontra Hungary*, *Béres kontra Hungary* és *Augusztin kontra Hungary* ügyekben hozott határozatok felhívásával pedig hivatkozott arra is, hogy az EJB a juttatás csökkentését a tulajdonjog sérelmével és a diszkrimináció tilalom megsértésével kapcsolatban sem állapította meg. Ezt követően a Kúria az Mfv.III.10.254/2014/2. és az Mfv.III.10.255/1025/2. szám alatt hozott határozatokban a jogerős ítéleteket hatályában fenntartotta. A Kúria utóbbi ítéletével összefüggésben az indítványozó a Knymt. 11. § (1) bekezdésének és a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdéseinek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikkébe, XV. cikkébe és az Egyezmény 14. és 17. cikkébe ütközése, valamint az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkével való ellentéte miatt, a rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányulóan alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. A panaszt az Alkotmánybíróság a 3112/2016. (VI. 3.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh4.) elutasította, részben visszautasította.

- [15] Az Alkotmánybíróság az Abh4.-ben az alkotmányjogi panaszt a fenti, a Knymt. 11. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességét állító részében – az Abtv. 64. § *f*) pontja alapján – ítélt dolog fennállása miatt, a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdései vizsgálata tárgyában pedig – az Abtv. 64. § *d*) pontja alapján – alapvető alkotmányossági jelentőségű kérdés felvetésének hiányában visszautasította. Az Alkotmánybíróság e határozatában megállapította azt is, hogy az indítvány a tulajdonhoz való jog kapcsán sem vet fel bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, mivel a korábbi alkotmánybírósági döntések fényében nyilvánvalóan hiányzik az érdemi alkotmányos összefüggés a Knymt. 11. § (1) bekezdése és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése között.
- [16] Az Alkotmánybíróság – Abh1.-ben és az Abh3.-ban foglalt megállapításokra utalva – kiemelte, hogy a szolgálati járandóság nem tekinthető nyugdíjnak, melynek folyósítását a járulékfizetés alapozza meg, csupán szolidáris alapokon nyugvó szociális ellátásnak, vagyis nem minősül vásárolt jognak, ezért a szüneteltetés kapcsán elvben sem merülhet fel a tulajdonjog sérelme. Emiatt az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 64. § *d*) pontja alapján e vonatkozásban is visszautasította. Az Alkotmánybíróság a fenti határozatban a Knymt. 11. § (1) bekezdését és a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdését az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdéseivel összefüggésben, érdemben vizsgálta azzal, hogy az alapjogok nem minősülő jogosultság esetében a személyek eltérő kezelését a XV. cikk (2) bekezdése alapján kell megítélni. Az Alkotmánybíróság a korhatárt még be nem töltött nyugdíjasokra és a Knymt. 11. §-a alapján szolgálati járandóságban részesülő személyekre irányadó szüneteltetési szabály alkalmazását – a keresetpótló ellátásra való rászorultság hiányában – indokoltan tartotta, kimondva azt is, hogy a vizsgált szabályozás szempontjából összehasonlítható csoportba a szolgálati járandóságban (korhatár előtti ellátásban) részesülő személyek tartoznak. Az Alkotmánybíróság a Tbj. 5. §-a szerinti biztosítással járó jogviszonyban álló és az abban nem álló személyek között sérelmezett különbségtétellel kapcsolatban megállapította, hogy a megkülönböztetés nem személyek között, hanem az egyes jogviszonyok, illetve jövedelmek tekintetében áll fenn, a külföldön munkát végzők keresményének figyelmen kívül hagyását pedig észszerű indokokon alapulónak tartotta; mindezek miatt a Knymt. 11. § (1) bekezdését és a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdéseit nem ítélte az Alaptörvény XV. cikkébe ütközőnek, ezért az indítványozó panaszát e vonatkozásban elutasította.
- [17] 3.1. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a támadott szabályok egy részét már vizsgálta [a Knymt. 11. § (1)–(2) bekezdését az Abh3., a Knymt. 11. § (1) bekezdését és a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdése alaptörvény-ellenességét az Abh4.].
- [18] Az Abtv. 24. § (3) bekezdése szerint nincs helye az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásának, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alaptörvénynek ugyanarra a rendelkezésre, illetve elvére (értékére), és azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alaptörvény-ellenességet megállapítani (ítélt dolog), kivéve, ha az Alkotmánybíróság döntése óta a körülmények alapvetően megváltoztak.
- [19] A jelen ügyben az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján az indítványozó nagyobb részt az Alaptörvénynek ugyanazokra a rendelkezéseire, azonos alkotmányos összefüggésekre hivatkozva kéri az alaptörvény-ellenességet megállapítani (jogbiztonság, tulajdonhoz való jog, hátrányos megkülönböztetés tilalma). Nem állapítható meg az sem, hogy az Alkotmánybíróság döntései óta a körülmények alapvetően megváltoztak volna. Az Alaptörvénynek a panaszban felhívott XXIV. cikk (1)–(2) bekezdése (tisztesseges hatósági eljáráshoz való jog) és II. cikke (emberi méltóság védelme) állított sérelméről az indítvány nem tartalmaz megfelelő indokolást.
- [20] Tekintettel arra, hogy az említett alkotmánybírósági határozatok óta a körülményekben változás nem következett be, az Alkotmánybíróság ítélt dolog miatt a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdését és a Knymt. 11. § (1) bekezdését illetően a jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt az Abtv. 24. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján visszautasította.
- [21] 3.2. A Tbj. vhr. 4/A. § (2) bekezdése – eszerint az esedékességet követő időpontban kifizetett járulékalapot képező jövedelmet (elmaradt követelés) a Tbj. 24. §-ának (1) bekezdése szerinti járulékfizetési kötelezettség megállapításánál arra az évre (időszakra) kell figyelembe venni, amely évre (időszakra) azt kifizették – alaptörvény-ellenességéről az indítvány nem tartalmaz kellő alkotmányjogi érvelést.
- [22] A Tny. vhr. 73/B. §-a – eszerint a Tny. 83/B. § (1) bekezdése szerinti éves keretösszeg elérésének vizsgálatakor a kifizetett nyugdíjjárulékalapot képező keresetet, jövedelmet arra az időszakra kell figyelembe venni, amely időszakra vonatkozóan azt kifizették – az indítvány szintén nem tartalmaz megfelelő alkotmányjogi érvelést.

Ezeket az indítványokat az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján utasította vissza.

- [23] 4. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján (nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata) a jogszabályok vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi. Az eljárást az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa indítványozhatja. A bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli [Abtv. 32. § (2) bekezdés].
- [24] A nem a jogosulttól származó, jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt az Alkotmánybíróság szintén visszautasította [Abtv. 55. § (4) bekezdés *b*) pont].

Budapest, 2019. szeptember 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1056/2019.

